అసిధార

గ్రామాల్లో వందలు —

పట్టణాల్లో వేలు —

రాష్ట్రంలో లక్షలు —

మొత్తం దేశమ్మీద కోటానుకోట్లు — ఇంత మంది జనం నిర్భాగ్యులై, నిరాశ్రయులుగా అన్నార్తులుగా అయితే యావత్ప్రపంచం ఈ లెఖ్ఖ ఒప్పుటకే ఏమవుతుంది? సర్వనాశనం అవుతుంది.

—'అవుతుంటే మరి' అనిపించింది గిరిబాబు కా క్షణం. అలా అనిపించినందుకతను చాలా బాధపడ్డాడు భయపడ్డాడు కూడా. భయపడి మరలా చింతించడం మానుకొన్నాడు. మానుకొన్న గిరిబాబుకి

ఎ. ఎస్. జగన్నాథ శర్మ

ఇష్టపడుతూనే ఇష్టమైన ఉద్యోగం చాలా వరకు దక్కించుకొని పుట్టాడు. అదృష్టవంతుడేనా అంతా తెలిపాడు. కాబట్టి మనిషి ఆరోగ్యంగా హుషారుగానే ఉంటాడు. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ సంస్థలో ఏదో పెద్దపోస్టులోనే ఉన్నాడు. నెలకు నాలుగైదువందలు సంపాదిస్తున్నాడు. ఇంకా పెళ్ళి చేసుకోలేదు. చేసుకోడేమో! ఆ విషయం ఎవరికీ తెలీదు.. అయినా అతను దిగాలుగా కన్పిస్తాడు. అదే ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్న విషయం!!

విశాలమైన వనాలు లాంటి అడవి స్నిగ్ధ సౌమ్యమైన చిగుళ్ళ పిట్టలు చిత్రించబడటం చూసిన వాళ్ళకి ఏదోలా ఉంటుంది. ఆగర్భ శ్రీమంతుడంటే గిరిబాబుకి కూడా కష్టాలు కన్పిస్తాయా!' అన్న అనుమానం కలుగుతుంది

అయితే —

అసలు వాళ్ళకో తన గురించి ఈ విధమైన చిత్రణ జరగడం అనేది కొంతో స్వల్పం సంతోషం కూడా. అందుకే ఆ చిగుళ్ళ - ఫాషన్ మేకప్పు వెనకాల దాగి ఉన్న బాధ పడుతున్నట్టుండేవాడు.

చిన్నప్పుడు ఇలాగని ఒక్కుడు అయినా చిన్నప్పటి నించీ గిరిబాబు విచిత్రంగా దయార్ద్ర హృదయుడే! ప్రతి విషయానికి స్పందించేవాడు. ఏంటంటే ఏడ్చేవాడు. అప్పట్లో — అడవికి ఎదురులన్నా, పిట్ట పక్షులన్నా విపరీతమైన జాలి, ప్రేమ కూరిమి. వాళ్ళ గురించి వాటిని గురించి రాత్రింబవళ్ళూ బాధపడేవాడు.

తల్లిని, తండ్రిని, అన్నదమ్ముల్ని అక్కచెల్లెళ్ళందర్నీ పట్టుకొని ఏవేవో విచిత్ర ప్రశ్నలు వేసేవాడు. అమ్మా! ఆ కోడినెందుకు కోస్తున్నావే! అయ్యో! రాత్రికి చూశావా! గొల్లున గొల్లుగా క్రింద పడుతోంది. దాన్ని చూస్తుంటే నా గుండె గుబగుల్లాడుతూ ఆవిరైపోతున్నట్టున్నాయమ్మా! అయ్యో! వాళ్ళందుకే ఉట్టి కీచుతుంగా, అమాయకంగా ఉన్న పని పిల్లను పట్టుకు కొడుతున్నాడు. ఏడుస్తూ వెక్కిళ్ళు తీస్తున్నా దాన్ని చూస్తుంటే దీన్నెందుకు నాన్న ఒక్క దెబ్బైనా కొట్టేడా? రయిక అలా చిత్ర వధ చేయటం చేస్తున్నాడెందుకమ్మా? ఏం పాపం [illegible] అలా [illegible] లాంటి ప్రశ్నల్ని [illegible] చేస్తాడు. పాపం దానికి [illegible] చూడమ్మా! చూడే!'— అని రోదించేవాడు. [illegible] అటువంటి అతని దుఃఖాన్ని [illegible] ఎవరూ పట్టించుకోకపోయే వాళ్లేదు. అమ్మ కూడా 'పిచ్చి నాన్నా!' అని [illegible] చేసుకోలేదే కాని, నేటికీ [illegible] తెలిసేది కాదు.

జవాబులు దొరక్క, చూస్తున్న వాటిని చూస్తూ భరించుకోలేక కొన్ని రోజులు హృదయంలో గిలగిలా కొట్టుకొని, సంక్షోభం చెందినా మరి కొన్ని రోజుల్లోనే తండ్రి అనుమానంగా అన్నీ మెల్ల మెల్లగా మర్చిపోయేవాడు. దానిక్కారణం [illegible] తెలుసుకొన్నాడు.

ఆ రోజుల్లోనే — ఒక రోజు గిరిబాబు [illegible] ఉంటే, [illegible] నుంచి [illegible] కుక్కంచే [illegible] పిల్లను [illegible] ఏసుకొని

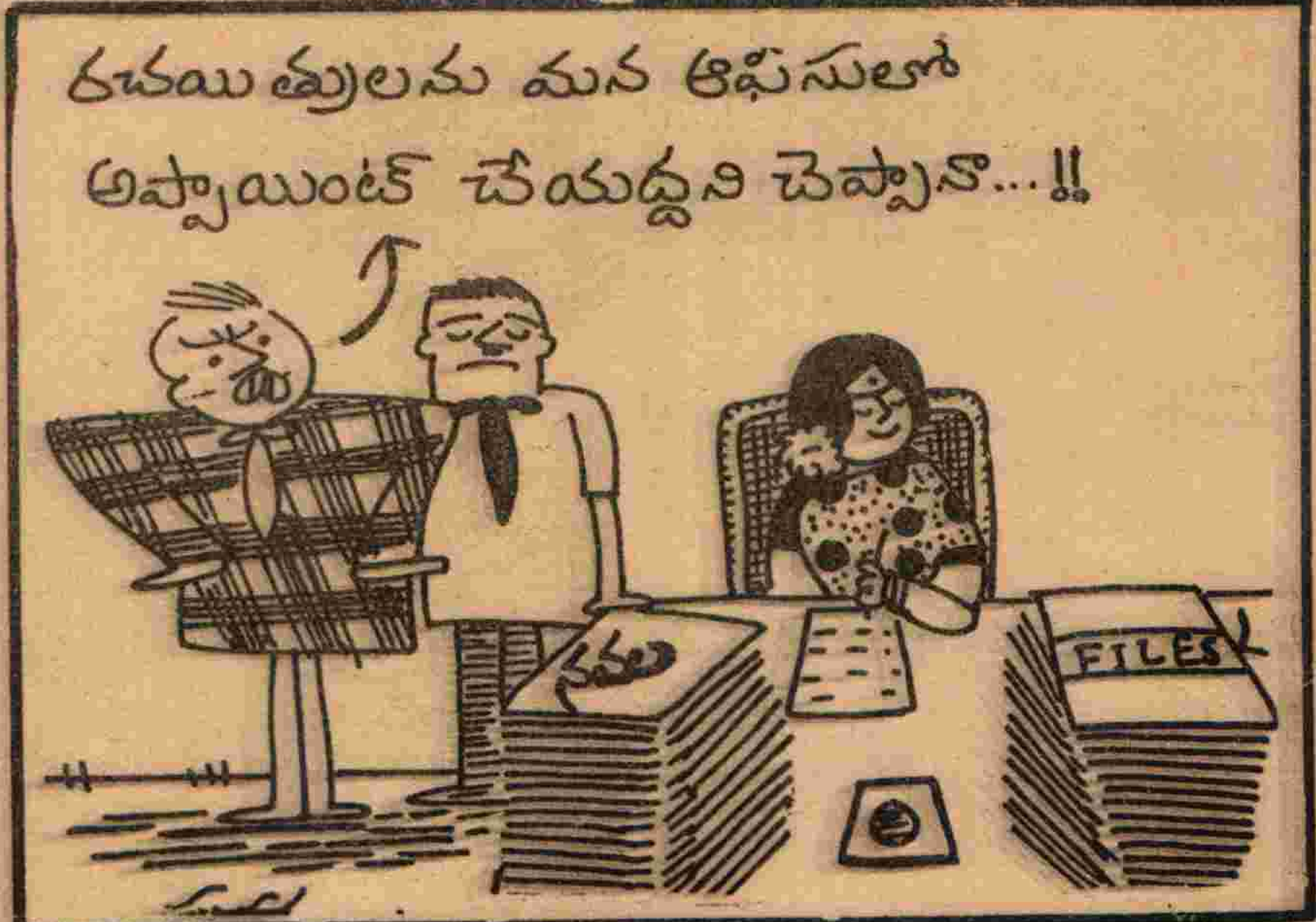

ఇంటికి తీసుకొచ్చాడు. సపర్యలు చేశాడు. తండ్రికి చూపించి కొన్ని పెట్టమన్నాడు. తండ్రికి [illegible] కొడుకుని గట్టిగా కసిరి కొట్టాలనుకొన్న క్షణం ఆలోచించి అది మంచి పని కాదనుకొన్నాడు. కాదనుకొని అతి మామూలుగా పుత్రరత్నాన్ని దగ్గరికి రానిచ్చాడు. సలహా చేశాడు. ఏమని!?

"—చూడు బాబూ చెట్టు మీద పిల్లి, పిల్లి మీద కుక్క, కుక్క మీద పులి — ఇలా ప్రపంచంలో ఒక దాని మీద ఒకటి ఆధారపడున్నాయి. ఒక దాన్నొకటి తింటే కాని బ్రతకలేవు. అలా అవి దేవుడు శాసించాడు. మరెందుకో గానీ ఈ భ్రష్టత జరిగింది. చూసి బాధ పడటం తెలివి తక్కువ. ఏడవటం పిచ్చితనం. ఇలా మనిషింటే అందరూ నిన్ను ఎదురింటి కరణం గారి పిచ్చి బావమర్దిని చూసినట్టే నిన్నూ చూస్తారు. ఎగతాళి చేస్తారు. అందుకని ఏడవకు — బాధపడకు. నవ్వు! నవ్వడం నేర్చుకో" అన్నారు. అందులో ఏం అర్థమైందో ఏమో కాని గిరిబాబు అప్పట్నుంచి పూర్తిగా మారిపోయాడు. [illegible] మెల్లమెల్లగా నెట్టేశాడు. [illegible] ప్రపంచాన్ని మెల్ల మెల్లగా అర్థం చేసుకోవడం మొదలెట్టాడు. ఎన్నెన్నో తెలుసుకొన్నాడు.

ధర్మరాజులాంటి వాడు ఒకానొక సమయంలో అబద్ధమాడడం — దుష్యంతుడంతటి వాడు ప్రేమించిన పెళ్ళాన్ని కాదనడం — కృష్ణుడంతటివాడు పదహారు వేల మంది గోపికలతో రాసకేళి జరపడం, [illegible] మెలగడం అన్నీ — పురాణాల్లో చారిత్రక గ్రంథాల్లోనూ చదువుకొన్నాడు. చదువుకొన్న వాటిని జీర్ణించుకొన్నాడు. నవ్వుకొన్నాడు. బ్రతకడం నేర్చుకొన్నాడు.

అమ్మానాన్నా చచ్చిపోతే —

అక్క చెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకొని ఎవరికివారు పోతే —

అన్నదమ్ములు ఆస్తులు పంపకాలు చేసుకొని విడిపోయి వెళ్ళిపోతే — తను మాత్రం ఒక్కడు — ఈ ఫ్లాట్ ఈ మేడ లాంటి గదిలో దిక్కు లేని ఒంటరిగా ఉండిపోయాడు.

ఫ్లాష్ కట్!

నేటి నాయకులు!

జజ

[illegible] కొంటానే [illegible] ఏదో ఆలోచిస్తున్న [illegible] తను నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఆలోచించడం మానుకోలేకన్నాడు, [illegible] కుర్చీలో [illegible] లేచి [illegible] దగ్గరికి చేరుకొన్నాడు. [illegible] — రెండు [illegible] తీశాడు. ఆ రెండు [illegible] నిండుతున్నాయి. [illegible] ఆని పెద్ద [illegible].

[illegible] —

[illegible] ఒకట్టొకట్టు [illegible] —

[illegible] వీధి లోనికి అడుగు తీసి అడుగు వేయాలంటే [illegible] చేస్తున్న ట్టనిపిస్తోంది. అందుకని [illegible] గిరిబాబు ఆఫీసుకు వెళ్ళడం మానేశాడు. [illegible] అనుభవిస్తున్నాడు. అయినా కార్యాలయాల నిర్విఘ్నంగా జరుగుతున్నాయంటే [illegible] ఉంది. అతనికి డ్యూటీకి వెళ్ళే [illegible] జోహార్లర్పించాడు.

గదిలో చీకటి పరచుకొంటోంది. చీకటితో పాటు చల ముంచుకొస్తోంది. ఆ రెంటికీ జడిసే గిరిబాబు స్విచ్ ఆన్ చేసి లైట్ వెలిగించాడు. [illegible] హేంగర్‌కున్న స్వెట్టర్ని తీసి తొడుక్కున్నాడు. మఫ్లర్ని [illegible] వేసుకొని కుర్చీలో చతికిలబడ్డాడు.

[illegible]. ఈరోజు మరీ ఘాటీగా ఉంది.

రొజ్జగాలి ఎముకల్ని కొరికేస్తోంది. వసరి మాటలకా ఈ గాలికి చట్టారుకొంటారు కామోలు. రాత్రి కేరియర్ ఇంకా బాయ్ తేలేదు. ఆకలిగా ఉండనిపిస్తోంది. గిరిబాబుకి ఏమైనా వేడిగా కాం తినాలనిపిస్తోంది దప్పి, టేబుల్ మీద పడున్న బిస్కట్లని రొట్టెనీ పట్టుకోవాలని సించటంలేదు. గుండెలో నెప్పి నెప్పిగా దిగుటోన్న ద్రవానికి లగ్గ మాడ్ తినడానికి లేయంటుకు లలను కొంచెంగా ఆప్ హేపీనస్ ఫీలౌతున్నాడు. ఆపద్బాంధవుడిలా బాయ్ వచ్చి ఏకోడి— వేడి బజ్జీలు తెస్తే బావుణ్ణనిపిస్తోంది. కాని— ఇప్పట్లో వాడు రాడు. ఈ గాలి వానా రానివ్వదు. తనే వీటితో ఎలా గోలా పడుకు పోవాలి. తప్పదు!!

మామూలు అనగానే గిరిబాబుకి ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు— అమితాయుతా గుర్తు కొస్తాయి. హటాత్తుగా అరేబియన్నైత డవ్వన్న వాళ్ళు పోవాలనిపిస్తుంది. అమెరికన్ ఫ్రీ లవ్ సొసైటీని ఆంధ్రలో స్థాపించాలనిపిస్తుంది. తనో గొప్ప చిత్రకారుడ్నై పోవాలని — అటువంటి తన చిత్రాలకు ప్రాణం పోసే స్త్రీమూర్తి తన ముందు సాక్షాత్కరించాలని ఇంకా... ఎన్నెన్నో అనిపిస్తాయి. అలా అతనికి అన్పించినప్పుడల్లా కుసుమ జ్ఞాపకం వస్తుంది కుసుమ జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా లోకంలోని దీనత్వం దరిద్రం జ్ఞాపకం వస్తుంది. అంతేకాదు ఇంకా గజ్జి పట్టిన కుక్కపిల్ల— రోడ్డు వార కుప్పతొట్టి, లంగ గ్లడ్డలాంటి గుడ్డలు— వాడిపోయిన పువ్వులా

బాలవీకుమ
ఫోటో—హెచ్. ఉమ (హైదరాబాదు)

ఇలా ఎన్నెన్నో జ్ఞాపకాలు కొస్తాయి. అవి కాని జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడల్లా అతని అంతరాంతరా— ఆలోచనలు పటాపంచలై పోతాయి. అయితే వాటిని ఆలోచించకుండా కుసుమని జ్ఞాపకం చేసుకోకుండా ఉండలేడు.

కుసుమను చదువుతున్నప్పుడు గిరిబాబుకి ఇరవై ఇరవై రెండేళ్ళ అప్పటికి ఉద్యోగం సద్యోగం ఏది లేదు. తండ్రి సంపాదన వుండేవాడు.

తండ్రికి పురాణాలన్నా— ఇతిహాసాలన్నా చాలా ఇష్టం. వాటిని పదే పదే సంగీతం మాస్టారు జానకి రామ్ గారితో చదివించుకొని వింటూ ఉండేవాడు. మాస్టార్ని చూడ్డానికి గిరి బాబుకి జుగుప్సగా ఉండేది. కారణం? లావు పచ్చగా పిలక గొంతు వాడిలో అసహ్యంగా కన్పించేవాడు. లోకంలో సౌందర్యాల్ని, అందగత్తెని చూసిన గిరి బాబు మాస్టారు అలా కన్పిస్తే సృష్టి రహస్యం అర్థం కాక భగవంతుణ్ణి చెడ తిట్టాడు.

ఆ సారి —

అతని కొడుకు ఆరేళ్ళవాడు— వాడు గజ్జి పట్టిన కుక్కపిల్లలా కనిపించేవాడు. తన ఇంటి ముందర వజ్జగ నీళ్ళకి— మిగిలిన అన్నానికి తిరిగేవాడు ఇస్తే పిచ్చి కుక్కలా ఇంటికి పరుగు తీసేవాడు. మరి వాడక్క! మాస్టారుగారి కూతురు!! కుసుమో!!!

పోషణా రక్షణా లేక ఎండకు వాడిన గులాబీలా ఉండేది. గాలికి మందారంలా ఊగేది, నవ్వితే నాణాలు ఖంగు ఖంగున క్రింద పడుతున్నట్టుంటిది ఆమెను చూసి మురిసిపోయాడు. అప్పట్నుంచీ మందారాల్నీ—గులాబీలను ఆరాధించాడు. ఆ ఆరాధన ఎంత లాంటిదంటే చేతుల్లోనికి వాటిని తీసుకొని నలిపేసే దాకా అతనికి మనసొప్పేది కాదు.

అంత దరిద్రంలోనూ వయసుకు తగ్గట్టు వంపులు తిరిగిన కుసుమను చూస్తూ ఉండలేక గిరిబాబు ఆమెను ప్రేమించాడు. అలా అని చెప్పాడు. నమ్మి చాడు. మట్టుకొన్న అంగట్లో లాంటి గుడ్డల్ని తీసేయమంటూ, కట్టుకొమ్మని కొత్త గుడ్డల్ని ఇచ్చాడో రోజు. అవి చూసి సంబర పడింది. కుసుమ వంటి మీద వాటిని సుతారంగా కప్పుకొని అతని చుట్టూ ప్రదక్షిణ చేసింది. 'నా సర్వస్వం నీదే సుమ్మాగ' అని పాదారవిందాలకు నమస్కరించింది. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగ అతని కళ్ళలోనికి చూసింది.

అప్పుడతని కళ్ళల్లో కోటి కోర్కెల దీపాలకి వెలిగాయి. కసిగా ఆమెను కౌగిలించుకొని ముద్దాడాడు. స్వర్గ సౌఖ్యాల్ని ఆమె ప్రతి నరనరానికీ చూపించి, చెదిరిన ఆమె కురులను సవరించాడు పది నోట్లలో పదరిస్తా 'మరో కొత్త చీర కొనుక్కో' అని కానుకగా ఇచ్చాడు.

పిచ్చి పిల్ల నమ్మేసింది అప్పుడు.

అది బాగా జ్ఞాపకం గిరిబాబుకి.

కావాలని చేస్తున్న పని తప్పయినా అతన్ని తప్పనిపించదు. చిన్నప్పుడు తండ్రి చెప్పిన వేదాంతం ఆ తప్పుకి తప్పుకొంటూనని సంతృప్తి పడతాడు. పరిశీలించు కొంటూ 'సృష్టి వైచిత్రే ఇంత' అని సరిపెట్టుకొంటాడు.

ఇంకా అప్పుడప్పుడు బాధ అన్పిస్తే ఎలకని తినమని పిల్లిని, పిల్లిని తినమని కుక్కని, కుక్కను తినమని పులిని ఆదేశించిన భగవంతుణ్ణే— ఆడవాళ్ళని, అందాన్ని ఆస్వాదించమని పురుషుణ్ణి నిర్ణయించిన పరమాత్ముణ్ణి భలే తిట్టుకొంటాడు. తిట్టుకొన్నా తీరని వ్యథ ఇంకా మిగిలుంటే 'పరిహారం చెల్లిస్తున్నానుగా' అన్న ఆశన్ని పెంచుకొంటాడు.

ఆ అహం సంగతి అలా ఉంటే, గిరిబాబుకిప్పుడు మహా ఆకలిగా ఉంది. ఒళ్ళు వేడెక్కుతూంటే ఆకలి పేట్రేగి పోతోంది. అమాంతంగా ఏ ఆడదాన్నయినా తినేయాలన్నంత , ఆకలితో ఉన్నాడు. కుసుమ లాంటి వాళ్ళు కావాలని వచ్చినా బావుణ్ణనిపిస్తోంది. మధ్య తరగతి కన్నెల మీద మోజుగా ఉంది.

ఎవరు! ఎవరు? ఎవరీ రాత్రి తన ఆకలిని తీర్చ గలిగే అతివ!? కౌగిలించి, ముద్దిచ్చి కసిగా తన పళ్ళకు పోయే స్త్రీ మూర్తి ఈ వర్షా రాత్రిలో ఎక్కడ!? ఎక్కడెక్కడ అని వాపోయాడు గిరిబాబు. వాపోతూ ఎడ్రస్ లేని ప్రేయసి బాధని కోసం యోచనలో పడి 'హే భగవాన్' అంటూ దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు. అంతలాంటి అతని నిట్టూర్పుకి భగవంతుడు విలవిల్లాడి పోయి నీరై పోయి వర్షించిపోయాడు. వర్షించిపోతూ 'తథాస్తు! మనోవాంఛా ఫలసిద్ధిరస్తు' అని దీవించేసి గాలిని, వర్షాన్నీ పెంచేశాడు.

వర్షం గాలి పుంజుకోవడంతో ఏదవ మనుషు మళ్ళీ పుంజుకొంటూ కొడుతూ తడిసి పోతున్న మనిషి పొరి గిరిబాబున్నదు లోక్కి, తలుపు తెరుచి మరొక్కడికీ జల్లులో వెళ్ళలేక ఉండిపోయింది.

దానికి పద్దెనిమిదేళ్ళుంటాయి, గుండు మంచి పిక్క మీదుంది (దాన్నుండలా అలావే అంటాయి మాపిప్త పేటలో). ఉడిచిన చింకి చీరలో, స్పష్టంగా ఒంపులు కనించడంలో గ్రీకు శిల్పంలా ఉంది. —దానిని వెనుక నుంచి చూస్తూ వస్తున్న అలాగను కొన్నాడు గిరిబాబు. అనుకొన్నంతలో ఒచ్చి గుమ్మంలో నిలబడ్డాడు. మొఖాన్ని చూస్తూ హతాశుడయ్యాడు.

తిండి లేకనో ఏమో దాని కళ్ళు లోపలికి పొచ్చుకోనున్నాయి... బుగ్గలు వల్లగా కమిలి పోయి వున్నాయి. పొదురు అట్ట కట్టిపట్టు లల మీనుంచి జారుతోన్న నీటి చుక్కలకి బింకంగా సాగు తోంది. పెదాలు ఎండిపోయి — పగిలి గొంగలి పురుగుల్లా ఉన్నాయి గుండెలు...!!

—అవి చూసే సరికి గిరిబాబుకి సంతోషం, ఉత్సాహం పుట్టుకొచ్చాయి. చూపుల్ని ఇంకా క్రిందికి దించాడు. చూడవలసిన లోటుల్ని సెర్చ్ చేశాడు. ఫర్వాలేదనుకొన్నాడు. అనుకొంటూండగానే చెంప 'ఫెళ్' మన్పించింది. రొజ్జగాలి ఒక్కసారిగా అలని బుగ్గలదిరినాయి. దాని గడగడా వణికి పోయింది.

"నేను బాబూ! వర్షం తగ్గినాక పోతాను." చేతిలో ఉన్న పింగాణీ పాత్రను గుండెల దరికి చేర్చుకొంది. వణుకుతూందేమో ఆ పాత్రలో ఉన్న చిల్లర నాణాలు గలగల్లాడుతున్నాయి. దాని మాటలు విని బాధపడ్డానికి ఫీలింగాడు గిరిబాబు.

"నో—కాదు—ఫర్వాలేదు. నీ పేరు" అడిగాడు.

"సిరి."

"ఈ ఊరేనా"

"నేటంట పుట్టింది రాజమండ్రి"

—అడుగు మాటకి నవ్వేశాడు. గుమ్మంలోనికి జలితెర కొట్టింది. స్వెట్టర్ మీద పడ్డ చినుకుల్ని నాజూగ్గా దులుపుకొని నిలువునా తడిసిపోయిన సిరిని చూశాడు.

"లోనికి రా."

"వద్దండి" మోమాటం పడిందన్న కన్నా, భయపడిందేమో?

మరి రమ్మని బలవంతం చెయ్యలేదతను. అదోలా చూసి లోనికి వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళేటప్పుడు 'మా మనిషి బ్రతుకు ఇంతే' నిస్పృహగా ఏదో అన్నాడు.

సిరి తడిసి పోతోంది. జలితెర పిచికారీ కొడుతున్నట్టుగా ఉంది. ఏ జబ్బో వచ్చి ఈ మనిషిని ఒళ్ళో పోకుండా బ్రతకాలనుకొందేమో సిరి గుమ్మంలో నిలబడలేక చలికి వణికిపోతూ బాబు గదిలోనికి దూరుకొంది. గది వెచ్చగా గుహలా ఉంది. అదో రకం వాసన వేస్తోంది.

—అరికిడికి ఇటు చూసి 'అమ్మయ్య' అనుకొన్నాడు గిరిబాబు వచ్చేసిందొచ్చేదన్పించింది.

"రా ఆ తడి గుడ్డవిప్పి ఇవి కట్టుకో" అని ఒక లార్చి ఆమె మీదికి విసిరాడు. కృతజ్ఞతగా అందుకొంది. వాటిని. కొద్ది క్షణాలతను ఆ యువతి సిగరెట్ ముట్టించాడు. సిరి లోపల డ్రస్ చేంజ్

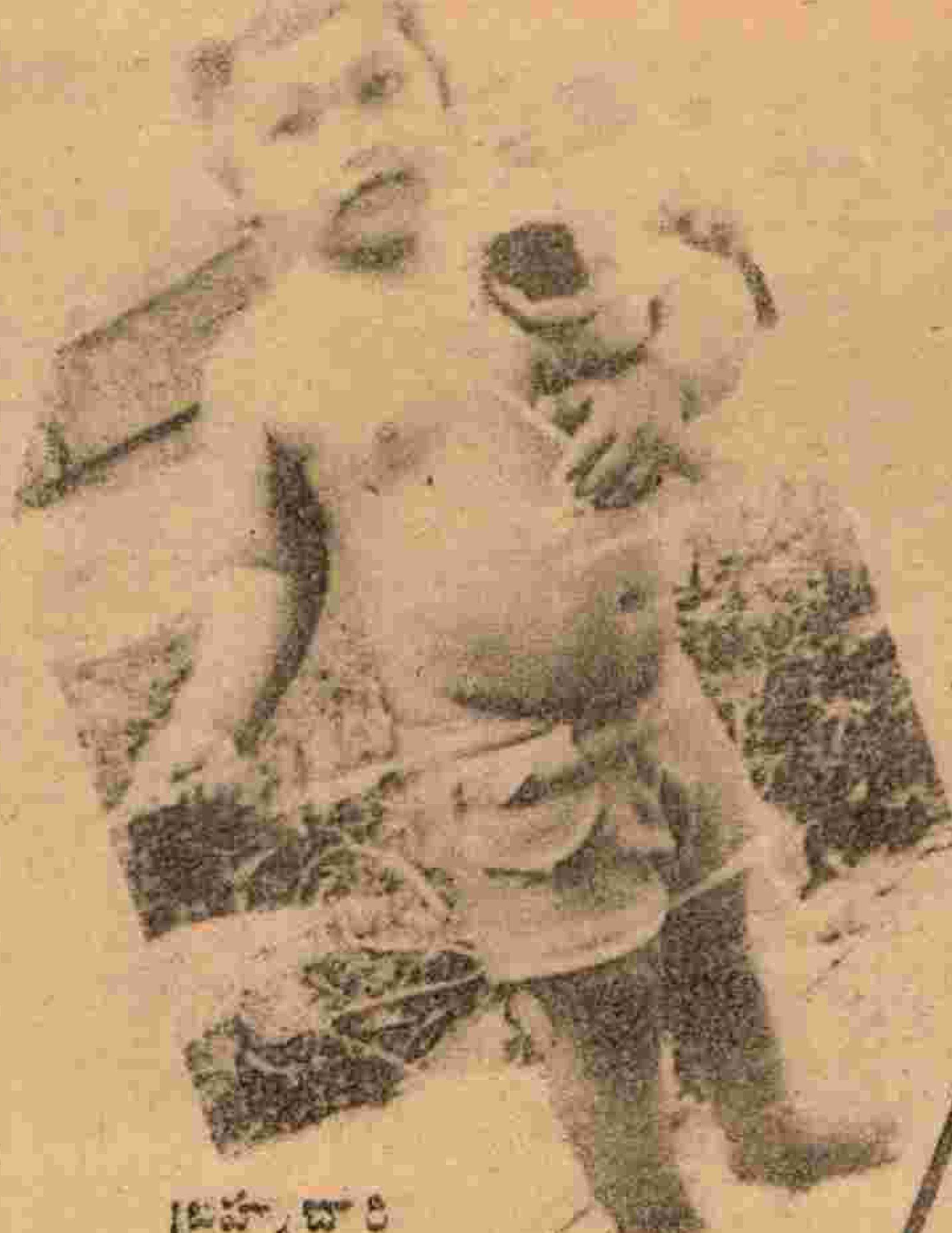

బ్రహ్మచారి
ఫోటో — కె. సావిత్రి

చేసుకొంది. ఆ బట్టల్లో అది ఏ పేట్‌బాలునో అనిపించింది. కన్నార్పేశాడు చూసి.

"ఆకలిగా ఉందికదూ!" అడిగాడు.

"ఊహూ ఊఁ" అటూ ఇటూ తలూపింది. తలూపుతూ — ఒకొక్క కోరికా తీర్చే ఈ బాబు సిన్నప్పటి కథల్లో రాచ్చసుడిలా ఉన్నాడు. అన్నీ ఇచ్చిచ్చి మెడిసిని మింగేటంలాంటున్నాడు—అనుకొంది.

"రా ఈ బిస్కట్లు గొట్టే తిను" అన్నాడు.

ఆంగా అది వాటిని తింది. ఆ మాపురాకలి ఎలాగో తీరినట్టనిపించిందతనికి.

"దాహంగా ఉందా" అడిగాడు. త్రాగుతోన్న ప్రవాహ్నుండంచాడు. 'అగ్గదీ బాబు ఇలాపెంటోదా' అన్పించి తాగేసింది సిరి.

మహా ద్రోహాలు మనసు వచ్చటం లేదు —సొంతా నీటి మయమవ్వటం తోనూ నిద్రపోడానికి నీడ లేక, కంటి మీదికి కునుకులేక ఆ గడప, ఈ గడప తొక్కింది సిరి. కడుపు నిండా తిండి కూడా లేదు. ఈ మహాద్రోహి... కలిగి కాదంది. అదంత మర్చి పోయి భగవంతుడు దయామయుడు. ఈ బాబు గడుసు చూసింది 'ఆశ్రం ఇచ్చాడు'నుకొంది.

కటిక చీకటి అలుముకొంది. లోకమ్మాడ. అంత చీకటి, వర్షాన్నీ చూస్తూన్న గిరిబాబుకి ఆకలిగా ఉంది. లోపలేల్లు సిరిని అంట్లకు పోవాలనుంది.

"ఈ రాత్రి ఈ వానలో ఎక్కడికెళ్తావు" అడిగాడు. అలా అడగడంలో 'వెళ్ళు వెళ్ళొద్దు, ఉం డిపోవు వెళ్ళిపోతావా' అనుకొన్నాడు.

"ఎక్కడికెళ్ళు బాబూ" అంది సిరి. 'మాన్నేర్చి ప్రైవేటు' అన్న మాటలో.

"పడుకోడానికి ఒకటే మంచం. ఒకటే పక్క" ఉన్నాడు సిరామించి మెల్లగా కెరుగు స్వరంతో.

సిగ్గు పడింది సిరి.

"కింద పడుకుంటాను. చెయ్యి ... ఉంటుంది."

నవ్వినా నవ్వింది.

"నీ ఇష్టం."

సిరి వెళ్ళి మంచం మీద కూర్చుంది. ఒక్కసారి ఎగిరి గంతేశాడు గిరిబాబు. పరుపుపైన సిరిని చేరినట్టు ఫీ యాడు. చేతులు చాపుతూ మంచంమీద పోయి చేర్చి చుట్టుకు పోయాడు.

చేస్తున్న పని నీవ పవిసించక పోయినా 'ఇంత నీచమైన దానితోనా' అనిపించిం దొక్క క్షణం గిరిబాబుకి. అంతా మరు క్షణం లోనే 'అవసరానికి...' అని సరిపెట్టుకున్నాడు. వెచ్చదనాన్ని పొందాడు. ఆకలి తీరినట్టనిపించింది. సిరికూడా హాయి హాయిగా సుఖంగా నిద్ర పోయిందా రాత్రి. పిచ్చి పిచ్చి కల లేవీ రాలేదు దానికి.

ఒక రాత్రి మత్తంతా దిగి పోయి లేచి చూశాడు గిరిబాబు. సిరి గుండెల్లో లనున్నాడు. చూసి 'ఛీ' అనుకున్నాడు. ఎందుకో బాధ పడ్డాడు. కోటాను కోట్ల పండి విర్యాలల్లో ఒక దాన్ని దీసి లయ చేసిం దేమిటని ఆలోచించాడు. ఆలోచించి కృంగి పోయాడు. క్రుంగి పోతూ—ఏం లేదు. దీనికి కావలసిన గాడు, గుడ్డా, నీడా అన్నీ ఇచ్చాను. అన్నీ ఇచ్చి నా క్కావలసింది నేను తీసుకున్నాను. అంతే" అనుకున్నాడు. బాధ చీలి పోవడంతో మరోసారి సిరిని అధికారంగా మీదికి లాక్కున్నాడు.

రాత్రంతా అయిపోయి తెల తెల వారింది. మసకకూడా వెలిసిపోయింది. తెలి వచ్చింది గిరిబాబుకి. పక్కకి చూశాడు. పక్కన సిరి లేదు. అది రాత్రి చుట్టుకున్న షరాయి, లాల్చీ నలిగి నలిగి పడున్నాయి. వాటి మీద కంఠంలా పింగాణీ గిన్నె ఉంది. అందులో చిల్లర డబ్బు ఉన్నాయి. ఎం పురుగుల్లా ఉన్నాయి. చూస్తూ గిలుక్కునున్నాడు. గిరిబాబు. స్పురణ కేదో వచ్చింది. చర్నాకోలా లాగి పట్టు చదివాడు.

"బాబూ! నిన్న రేతిరి కూడు, గుడ్డ, నీడా ఇచ్చి నన్నాదు కున్నారు. లేకపోతే ఆ వర్షం వల్లంలో దిక్కు లేని సావు సచ్చేదాన్ని. ఆదుకున్నందుకు కృతజ్ఞతలసింది నా కాడ నాక్కావి ఋణం తీర్చేసుకున్నాను. పోతే. మహాద్రోహి కునుకు లేక గుడిసెలో సరికి మట్టుకు పోటు డే దాన్ని తీసుకొచ్చి మంచం మీద కుదేసి లగ్గ కన్నె, మోటుగా ముద్దెడుతుం టే ఇంత యేడి ఈ రేతిరి ... పోతే ఏమ్మారుమందు లేక ... భార పడి సుకాడి పోయాను. అలా ... ... బాబు కాడ తీసుకున్న దానికి ఋణం ఇచ్చేయాలని. అందుకే ఈ పిల్ల ... ఎంచింది. ... సుఖాన కిది సరి పోతుంద ... తీసుకోండి" అన్నట్టుగా సిరి చిల్లర ... దిదేమిటో ... నిజం అనిపించింది. ... రాత్రి సిరికిచ్చాను, ప్రవర్తన దోషా అయినది ... మీద సిగా దనిపించింది. ... ... తెలిసి ... ... నేను ... ...